

UNAMA

United Nations Assistance Mission in Afghanistan

Strategic Communications

<http://unama.unmissions.org>

گزارش‌دهی به شورای امنیت ملل متحد توسط نماینده ویژه سرمنشی

برای افغانستان، آقای نیکولاس هیسوم

(چنانچه ایراد گردید)

نیویورک، ۱۷ سپتمبر ۲۰۱۵

آقای رئیس و اعضای شورا،

هنگامی که آخرین بار به شما گزارش دادم، خاطرنشان کردم که افغانستان همچنان به حمایت جامعه بین‌المللی و نیز به توجیه مستمر این شورا نیاز دارد، در حالی که با چالش‌های دشوار اقتصادی، امنیتی و سیاسی خود روبه‌رو می‌شود. من همچنان قاطعانه بر همین باورم. مسیر افغانستان به سوی ثبات و خوداتکالی را نمی‌توان بدیهی و تضمین‌شده انگاشت.

موج کنونی خروج پناهجویان بازتابِ نومی‌دی بسیاری از افغان‌هاست. افغان‌ها خاطرات روشنی از گذشته نزدیک اما خشونت‌بار خود دارند، با آینده‌ای مبهم روبه‌رو هستند و اکنون با دقت محیط پیرامون خود را از نظر نشانه‌های کاهش درگیری جامعه بین‌المللی یا، امیدوارانه، نشانه‌های ثبات داخلی رصد می‌کنند. ارسال پیامی روشن مبنی بر تداوم حمایت بین‌المللی، از شدتِ عدم قطعیتی که به این موج خروج دامن می‌زند خواهد کاست.

آقای رئیس،

اندکی پس از آخرین گزارش من، نقاط متعددی اصطکاک در درون حکومت وحدت ملی و نیز میان حکومت وحدت ملی و بخش‌هایی از نخبگان سیاسی پدیدار شد؛ اصطکاک‌هایی که از جمله تحت تأثیر وخامت اوضاع امنیتی و اقتصادی برانگیخته شده بود. هرچند هیچ‌یک از این دو وضعیت ناشی از عملکرد دولت نبود، اما در رسانه‌ها اتهام انفعال و محاسبه نادرست مطرح شد.

از آن زمان تاکنون، شماری تحولات مثبت رخ داده است؛ از جمله نشانه‌هایی از پیشرفت در کارکرد حکومت وحدت ملی. به‌جز چند مورد استثنا، اکنون همه پُست‌های عالی‌رتبه ملی پُر شده‌اند و هم شورای وزیران و هم کابینه فعال‌اند. من همچنان رئیس‌جمهور اشرف غنی و رئیس اجرایی عبدالله عبدالله را تشویق می‌کنم تا روند انتصاب‌ها را نهایی کنند؛ به‌ویژه در مورد والیان، وزیر دفاع و لوی خرنوال.

دولت همچنین با ایجاد کمیسیون ویژه اصلاحات انتخاباتی، که یکی از تعهدات کلیدی آن بود، در رسیدگی به موضوع اصلاحات انتخاباتی پیشرفت کرده است. این کمیسیون، که یکی از معاونان من عضو بدون حق رأی آن است، نخستین مجموعه توصیه‌های خود را ارائه کرده است. کابینه به‌طور فعالانه هفت مورد را تأیید کرده و سه مورد را برای بررسی بیشتر بازگردانده است. توصیه‌های مربوط به تغییر نظام انتخاباتی، به‌ویژه، پیامدهای گسترده‌ای برای چشم‌انداز سیاسی آینده کشور خواهد داشت. از این‌رو، دولت را تشویق می‌کنم پیش از اتخاذ تصمیم نهایی، پیرامون این موضوع اجماع ایجاد کند. اصلاحات انتخاباتی

برای تقویت بنیان دموکراتیک کشور حیاتی است و باید سرچشمه ثبات باشد؛ به گونه‌ای که مردم را گرد هم آورد، نه اینکه آنان را از هم جدا کند.

آقای رئیس،

نشست مقامات ارشد روند (چارچوب توکیو برای پاسخ‌گویی متقابل) (TMAF) در اوایل ماه سپتامبر در کابل برگزار شد. به باور اشتراک‌کنندگان، این نشست موفق ارزیابی گردید. این نشست به‌عنوان یکی از عناصر مهم پیوند میان تعهدات گذشته دونه‌ها و وعده‌های آینده برای پاسخ‌گویی به نیاز افغانستان به حمایت پایدار و ادامه‌دار، نقش ایفا کرد. این نشست مقامات ارشد که ما آن را SOM می‌نامیم، که در جریان آن یک چارچوب تازه پاسخ‌گویی متقابل تصویب شد، فرصتی فراهم ساخت تا دولت به‌صورت یکپارچه، تعهد خود را به یک دستورکار اصلاحی معتبر تثبیت کند. این امر برای تقویت اعتماد دونه‌ها، پیش از نشست‌های سرنوشت‌ساز وارسا و بروکسل در سال ۲۰۱۶ که انتظار می‌رود در آن‌ها تعهدات دونه‌ها تجدید شود، ضروری است. با این حال باید یادآور شد که تصمیم‌گیری درباره تخصیص منابع مالی به افغانستان پس از سال ۲۰۱۷، نه در همین کنفرانس‌های سال ۲۰۱۶، بلکه در پایتخت‌ها و در ماه‌های بسیار نزدیک پیش‌رو انجام خواهد شد. تا پیش از آن، دولت باید مطابق شاخص‌های عملکردی مورد توافق عمل کند و به‌ویژه شاخص‌هایی را تحقق بخشد که نشان دهد با فساد به‌طور مؤثر مقابله می‌شود.

افغانستان از سطوح استثنایی کمک‌های انکشافی بهره‌مند شده است؛ حتی در حالی که فشارها و تقاضاهای جهانی بر بودجه‌های کمک‌رسانی چند برابر شده است. اشتراک‌کنندگان در SOM بر مسئولیت مشترک خود توافق کردند تا اطمینان حاصل شود که این کمک‌ها به گونه‌ای مؤثرتر هدف‌گذاری شده و به‌طور کارآمدتر ارائه می‌گردد.

در ششمین کنفرانس همکاری اقتصادی منطقه‌ای برای افغانستان (RECCA) که یک روز پیش از نشست مقامات ارشد برگزار شد، کشورهای منطقه بر نیاز به همکاری اقتصادی بیشتر، همگرایی و تقویت اتصال‌پذیری تأکید کردند. منطق حاکم بر این درک اینکه رشد اقتصادی و ثبات در افغانستان به سود سراسر منطقه است به گونه همگانی پذیرفته شد. همچنین این واقعیت نیز مورد پذیرش قرار گرفت که مشکلات منطقه، مانند قاچاق فرامرزی مواد مخدر و انسان، با تلاش یک کشور به‌تنهایی حل‌وفصل‌شدنی نیست.

آقای رئیس،

این منازعه همچنان تلفات دهشتناکی بر غیرنظامیان افغان وارد می‌کند. در هشت ماه نخست سال ۲۰۱۵، یوناما بلندترین میزان تلفات غیرنظامیان را از زمانی که ثبت این آمار را آغاز کرده است، مستندسازی کرد. شایان‌یادآوری است که نظارات تلفات غیرنظامیان توسط بخش حقوق بشر یوناما هم در داخل ملل متحد و هم بیرون از آن، به‌عنوان الگویی از بهترین شیوه‌ها به رسمیت شناخته شده است. این را از آن‌رو یادآوری می‌کنم که یافته‌های آن، به‌ویژه در مورد تعیین مسئولیت خشونت از سوی طرف‌های درگیر منازعه مورد مناقشه قرار گرفته است.

عناصر ضد حکومت همچنان عامل بخش عمده مرگ‌ومیرها و جراحات غیرنظامیان اند؛ هرچند تلفات ناشی از نیروهای امنیتی افغانستان نیز همچنان رو به افزایش است. یوناما از اظهارات اخیر رئیس‌جمهور اشرف غنی مبنی بر برداشتن گام‌های رسمی برای کاهش تلفات غیرنظامیان دلگرم شده است. ما امیدواریم سیاست دولت برای کاهش و مهار تلفات غیرنظامیان، همه عناصری را که در گزارش میان‌سال یوناما درباره حفاظت از غیرنظامیان آمده است در برگیرد؛ به‌ویژه در ارتباط با تحقیق شفاف درباره رویدادهای تلفات غیرنظامیان. یوناما آماده است تا در این زمینه به دولت افغانستان کمک کند.

یوناما همچنان گفت‌وگوی خود را با همه طرف‌های درگیر منازعه ادامه می‌دهد تا تلفات و پیامدهای این منازعه بر غیرنظامیان کاهش یابد، حفاظت و رعایت حقوق اساسی بشر تقویت گردد، و دسترسی بشردوستانه به همه بخش‌های کشور تضمین شود.

این مأموریت همچنین دولت را تشویق می‌کند که تلاش‌های خود را برای اجرای طرح ملی محو‌شکنجه ادامه دهد و به‌طور ویژه، خواستار تصویب پروتکل اختیاری کنوانسیون منع شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات‌های بی‌رحمانه، غیرانسانی و

تحقیق‌آمیز است. این مأموریت از قصد اعلام‌شده دولت برای برداشتن گام‌های نخست در همین راستا، در جریان این نشست مجمع عمومی ملل متحد، استقبال می‌کند.

آقای رئیس،

منازعه امسال یکی از شدیدترین درگیری‌هایی بوده است که نیروهای امنیتی ملی افغانستان با آن روبه‌رو شده‌اند. با این حال، در حالی که آنان بار دیگر، چنان که شماری از تحلیل‌گران نیز یادآور شده‌اند، توانمندی و تاب‌آوری خود را به اثبات می‌رسانند، شورشیان توانایی گردآوری و تجمع شمار زیادی از جنگ‌جویان را در مناطقی دورافتاده نشان داده‌اند. این امر توانایی نیروهای امنیتی ملی افغانستان را برای حفظ مناطقی که در اختیار دارند، یا نگهداشتن آن پس از بازپس‌گیری مناطق مورد مناقشه، با چالش روبه‌رو ساخته است. همان‌گونه که در گزارش‌دهی‌های پیشین پیش‌بینی شده بود، انتظار داریم تشدید خشونت در کشور تا پایان سال ۲۰۱۵ ادامه یابد.

آقای رئیس،

این امر بر اهمیت ازسرگیری یک روند صلح عملی و پایدار تأکید می‌کند.

همان‌گونه که سرمنشی در گزارش خود یادآور شده است، گفت‌وگوهای رسمی میان طالبان و یک هیئت دولتی در شهر مری در ماه جولای، از پیشرفت واقعی در آغاز چنین روندی حکایت داشت. با این حال، به نظر می‌رسد گفت‌وگوهای صلح متوقف شده است؛ نخست، در پی مناقشه داخلی بر سر جانشینی در درون طالبان پس از اعلام غیرمنتظره مرگ ملا عمر. دوم، به دلیل وقفه در همکاری پاکستان و افغانستان برای ایجاد یک روند صلح فراگیر افغانستان محور. مجموعه‌ای از انفجارها در کابل در اوایل آگست باعث افزایش احساسات ضدپاکستانی و تندتر شدن لحن دولت افغانستان، از جمله رئیس‌جمهور، شد. رئیس‌جمهور شکایت کرد که دست دوستی‌ای را که برای همکاری متقابل در مقابله با تروریسم در هر دو قلمرو به سوی پاکستان دراز کرده بود، با پاسخ متقابل روبه‌رو نشده است. او از پاکستان خواست شورشگری را مهار کند، به‌ویژه فعالیت شبکه حقانی را که از خاک پاکستان عمل می‌کند. پس از تبادل دیدارهای سطح بالا، از جمله سفر مشاور امنیت ملی پاکستان، سرتاج عزیز، میزان اتهام‌زنی و اتهام متقابل کاهش یافته و تعهداتی برای ازسرگیری همکاری سازنده با هدف نهایی افغانستان باثبات، میان طرف‌ها ردوبدل شده است.

من بار دیگر بر درخواست خود برای گفت‌وگوی مستقیم میان طالبان و دولت تأکید می‌کنم. مردم افغانستان که از جنگ فرسوده شده‌اند، مشتاق صلح‌اند و سزاوار آن هستند. همه تهدیدهایی که افغانستان با آن روبه‌رو است، الزاماً از داخل خاک خود این کشور سرچشمه نمی‌گیرد. بسیاری از شورشیان از کشورهای همسایه منشأ می‌گیرند. افغانستان حق دارد برای مقابله با آنان، خواستار حمایت بین‌المللی، به‌ویژه از سوی منطقه، شود. این مسئولیت رهبران منطقه و دیگر ذی‌نفعان است که حمایت از افغانستان صلح‌آمیز و امن را در اولویت قرار دهند. در این راستا، یوناما از همه همسایگان می‌خواهد نقشی سازنده در مهار تهدید تروریسم، از جمله، اما نه محدود به داعش، ایفا کنند و در پیشبرد یک روند صلح بین‌الافغانی سهیم باشند.

یوناما همچنان به‌گونه غیرعلنی با دولت، طالبان، کشورهای همسایه و جامعه بین‌المللی تعامل خواهد کرد تا روندی را پیش ببرد که به افغان‌ها امکان دهد به سازوکاری دست یابند که بر بنیاد آن بتوانند در صلح زندگی کنند. یوناما، در پیوند به یک روند صلح فراگیر، از آغاز اخیر برنامه عملی ملی افغانستان برای قطعنامه ۱۳۲۵ شورای امنیت ملل متحد درباره زنان، صلح و امنیت استقبال می‌کند؛ برنامه‌ای که مشارکت زنان را در هر روند آشتی ملی تقویت خواهد کرد.

آقای رئیس،

مطابق درخواست این شورا، یوناما به نمایندگی از سرمنشی و با مشورت کامل با دولت افغانستان و دونه‌ها، بررسی‌ای از نقش، ساختار و فعالیت‌های همه نهادهای ملل متحد در افغانستان انجام داده است. این گفت‌وگوها نیازها و انتظارات افغانستان را روشن ساخت. همچنین به ملل متحد امکان داد بررسی کند چگونه می‌تواند پروژه‌های خود را به بهترین نحو با اولویت‌های افغانستان همسو کند و بر تقویت نهادها و ظرفیت‌سازی تمرکز نماید. امیدواریم این گزارش در بررسی‌های آینده شورا درباره مأموریت، سودمند واقع شود.

سخنانم را با ابراز قدردانی از سفیر طنین به پایان می‌برم؛ کسی که این نشست شورا آخرین گفت‌وگوی او در مقام نماینده دائم افغانستان نزد ملل متحد است. من از تلاش‌های او در دفاع از کشورش و نیز از تعامل سازنده‌اش قدردانی نموده‌ام.
